
Vastaus valtuustoaloitteeseen, Kunnioittavan keskustelun periaatteet Sastamalan kaupungille

KVALT 09.12.2024 § 64

Suomen Keskusta rp. Sastamalan valtuustoryhmä jätti seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite 9.12.2024

Kunnioittavan keskustelun periaatteet Sastamalan kaupungille

Useissa kunnissa on viimevuosina kirjattu valtuusto-ohjelmiin vaalikausien alkaessa kunnioittavan keskustelun ja toiminnan ohjeistuksia. Sastamalassa ei ole ollut toimintatapana laatia valtuustoryhmien yhteistä valtuustokauden ohjelmaa. Mandaattineuvotteluissa on keskitytty luottamushenkilöpaikkojen jakamiseen eikä niinkään keskusteluun vaalikauden poliittisista sopimuksista tai toimintavoista.

Kuntaliitto on vuonna 2022 laatinut julkaisun ”Yhteisesti sovitut toimintamallit ja pelisäännöt kuntien johtamisessa”. Opas on laadittu osana Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen - verkostoprojektia (2021–2022).

Kunnan toimielimistä ja toiminnan johtamisesta säädetään kuntalaissa. Valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämiseen liittyvistä asioista.

Luottamushenkilöillä on keskeinen asema edustukselliseen demokratiaan perustuvassa kunnallisessa päätöksenteossa. Ylintä päätösvaltaa kunnassa käyttävät luottamushenkilöt valtuustossa. Kuntalain tavoitteena on vahvistaa kansalaisten luottamusta kunnallishallintoon, millä perusteella kuntalaissa on yleinen säännös luottamushenkilön käyttäytymisestä (kuntalaki 69 §). Säännös koskee luottamushenkilön toimintaa luottamustehtävässään. Sen mukaan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Luottamushenkilön edellytetään esimerkiksi kohtelevan asukkaita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti.

Kunnioittavan keskustelun ja käyttäytymisen säännöstö on moraalisia ja eettisiä arvoja korostava toimintaohje, jonka rikkomisesta ei voine seurata muita kuin poliittisia sanktioita, poissulkien rikosoikeudelliset aihepiirit.

Sastamalan kaupungin valtuustoryhmät ovat jo sopineet kokoontuvansa ennen kuntavaaleja tarkastelemaan hallintosääntöön mahdollisesti tulevia muutoksia muun muassa luottamushenkilöorganisaation kokoonpanoihin. Hallintosääntöön ja/tai omaan oheistukseen olisi hyvä luoda myös Sastamalan

kaupungin työntekijä – ja luottamushenkilöorganisaatiolle kunnioittavan keskustelun periaatteet.

Kunnioittava keskustelu ei tarkoita vain sukupuoleen, ulkonäköön, ikään tai yksittäiseen asiaan liittyvää kommentointia vaan yleisesti hyvien tapojen noudattamista. Kunnioittavan keskustelun periaatteet voi kiteyttää muutamalla sanalla: kunnioita, kuuntele, arvosta, ole läsnä ja puutu. Työturvallisuuskeskus on julkaissut vuonna 2021 oppaan ”Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä”, oppaasta on varmasti apua asian valmistelussa.

Suomen Keskusta rp. Sastamalan valtuustoryhmä esittää:

- että, valtuustoryhmien neuvotteluissa sovitaan hallintosääntöön kirjattavaksi tai erilliseen ohjeistukseen kirjoitettavaksi kunnioittavan keskustelun periaatteet Sastamalan kaupungin työntekijä – ja luottamushenkilöorganisaatiolle, jotka kaupunginvaltuusto hyväksyy hallintosäännön hyväksymisen yhteydessä.

Suomen Keskusta rp. Sastamalan kaupunginvaltuustoryhmä
9.12.2024

Pertti Hakanen
Seppo Aarinen
Pauli Pietilä
Antti-Matti Mattila
Tarmo Seppä
Leena Mattila
Ulla Yli-Hongisto
Pirjo Vuorinen
Suvi Sianoja
Pentti Jarkko
Maire Villo
Aulis Kulmala”

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti jättää Suomen Keskusta rp. Sastamalan valtuustoryhmän kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Konsernihallinnossa on valmisteltu luottamushenkilön opas, joka on tarkoitettu jakaa sekä uusille että jatkaville valtuutetuille ja muille luottamushenkilöille yhtenä koulutus-/perehdyttämismateriaalina uuden valtuustokauden alkaessa. Oppaan tarkoituksena on ohjeistaa kaupungin luottamushenkilöitä kunnallisen toiminnan lähtökohdista ja toimintaan liittyvistä perusasioista. Erityisenä painopisteenä oppaassa käsitellään valtuuston kokousperiaatteita. Oppaaseen sisältyy myös yhteisiä pelisääntöjä ja periaatteita kunnioittavaan keskusteluun liittyen.

Luottamushenkilön opas on liitteenä.

Oheismateriaalina seuraa:

- Kuntaliiton julkaisu ”Yhteisesti sovitut toimintamallit ja pelisäännöt kuntien johtamisessa”
- Työturvallisuuskeskuksen julkaisu ”Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä”.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 25 §

Valmistelija

hallintojohtaja Tapio Rautava, konsernin johtoryhmä

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- antaa valtuustolle edeltä selosteosasta ilmenevän vastauksen Suomen Keskusta rp. Sastamalan valtuustoryhmän jättämään valtuustoaloitteeseen ja todeta valtuustoaloitteen loppuunkäsittelyksi
- saattaa valtuustolle tiedoksi liitteenä olevan Sastamalan kaupungin valtuutetuille ja muille luottamushenkilöille suunnatun oppaan, jota päivitetään tarvittaessa.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja

hallintojohtaja Tapio Rautava, puh. 040 488 0202